

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre 8 korona.
 Egész évre 12 " "
 Vidéken: Negyedévre 5 " "
 Egész évre 20 " "

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

== Egyeszedik ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Közművelődési ügyek.

A hetedik tanácsosi állás.

— nov. 19.

A mai napon megnyílik a debreceni Műpártoló-Egyesületének első műtárlata.

Ezzel együtt nyilvánosan kiállítják azt a gazdag gyűjteményt, mellyel egy nagylelkű adományozó a városi múzeum alapját megvetette.

És ime ez a műkiállítás ott szorong a városháza közgyűlési termében, kiszorítva a törvényhatóságot önkormányzati működése otthonából, a nélkül, hogy magának méltó otthont talált volna.

Nálunk tehát a művészet és a közművelődés sok más fölötté jelentékeny tényezője még hajléktalan, jóllehet jószágtartó gazdáinknak legeltetés ingyen helyéül az egész Hortobágy szabadjára áll.

Eppen így vagyunk nemzeti művelődésünk egyéb életbevágó ügyeinek ellátásával. Isten kegyelmére bizzuk ezeket a legfontosabb

érdekeinket és most, midőn hat ujjal kiválogatjuk azokat a férfiat, akikre a város összes javainak kezelését bizni kívánjuk, minden dolgunk intézésére egész embert választunk, csupán a közművelődési ügyek lesznek szétszórva, elaprózott állapotban 3—4 városi tanácsos kezén.

Valóban nem tudom eléggé csodálni, hogy a város törvényhatósági-bizottsága a szervezésnek ilyen módjába bele tud nyugodni.

A véletlen azonban kezére játszik az ügy érdekének és úgy fordult a dolog, hogy a főispán meghirdetvén a pályázatot, hét tanácsosi állást jelölt ki betöltendőnek.

Az lenne tehát a böles intézkedés, ha a tisztújító közgyűlés elhatározná, hogy igenis mind a hét tanácsosi állást betölti, még pedig mindenek fölött azért, hogy a közművelődési ügyeket külön közművelődési tanácsosra lehessen bizni.

Nem tartom szükségesnek, hogy bővebben részletezzem és bizonyít-

gassam, mennyire nélkülözhetetlen a mai viszonyok közt a közművelődési tanácsosság.

De hiszen ez fölösleges is. Mert senki sem akarta a hetedik tanácsosi állást azért eltörölni, hogy a kulturtanácsosra nincs a városnak szüksége. A nagy többséget ebben a kérdésben egyesegegyedül a takarékoság vezette.

A takarékoság azonban ezen a téren és kivált oly irányban, hogy éppen a közművelődési ügyek intézésének önállósága essék áldozatul, a város legfontosabb érdekei ellen való vétek.

Itt tehát nincs más megoldás, mint betölteni mind a hét tanácsosi állást és így módon biztosítani azt, hogy a közművelődési ügyeket Debrecenben külön tanácsos vezesse.

Megvagyok róla győződve, hogy ha a legtakarékosabb polgárnak is úgy állítják elébe a kérdést: vajjon feláldozza-e a város nemzeti művelődését azért, hogy a város pénztárában pár ezer koronával több

A bunda.

Irta: Lőrinczy György.

Annak is Cikó János az oka, hogy télidején már bundában járom a Csallóközt. Ő írta meg esztendőről-esztendőre, hogy mégis bunda a bunda. Máskülönbem eszembe sem jutott volna, hogy bundát vegyek. De ő váltig csak izengette, névnapi köszöntésképpen:

— Kivánom pajtás, hogy még tíz bundát nyüjj el.

Pedig hát gazdag embernek való az, a szegény emberről szégyenlősen lekiváncozik. Fáztam is benne s alig vártam, hogy levethessem, mikor haza érek. Az igazi melegség itt van, itthon, a tűzhely parázsá körül, nem a bundában. A gyerekek belém kapaszkodnak s az aszszony gondosan számon kéri a napot. Messze jártam-e? Rossz volt-e az út? Leitta-e magát a kocsis? Nem fáztam-e, nem izzadtam-e meg? Ezeregy kérdése van minden szóra.

— Fáztam biz én, egész uton.

— A bundában is?

— Abban is, még jobban. A rozoga, vén batáron, a kifáradt gebékkel, a mik lassan kocognak a csonttá fagyott csaló-

közi dülöutakon. Tán még a varjuk is fáztak, tán a kusza fűzfák is fáztak s hallottam, mintha a bundámra kiabáltak volna a néma hópusztaságból.

— Pedig Magyarország aranykertjének hívták valaha a pusztaságot . . .

— Valaha. Megfagyott, elpusztult már az az arany kert is. Csak a nagy lomha ködöt láttam, a mi megállott a rónaság fölött, mintha a szabad síkság megfagyott lélekzete volna. Aztán a fagyos ködbe borult zord játék egyszer csak megmozdult előttem. Árnyékok lepték el s lassan húzódtak felém az uton.

— Talán álmodtál, öregem, szokás szerint.

— Nem. Parasztemberek voltak, a hetivására jöttek, ide a városba. Nehéz, formálatlanul összetakolt, megvasalt lőcsős szekereken a mik nyikorogtak a fagyban, mintha éhes emberek panaszkodnának. Az egyik elszakolt gabona, buza, rozs, talán még kukorica is, a másikon tüzelőfa, bornyu, csirke, kacsa, lud meg egyéb hasznos házi barom. Összeszednek ilyenkor tél derekán mindent, a miből pénzt láthatnak. Pénzt, pénzt! De nem bundára. A kamatra, az adóra nem várnak tovább alkalmasint. S hordják be

a falu kincsét, munkáját, verejtékét az örökké éhes városba . . .

— Nekünk. A megrakott szekeren gubbaszkodnak az emberek. Az egyiknek szüre is van s vacogó foggal rágyja a pipaszárat, de a legtöbb rongyba, pokrócba bujik s összehuzódik dideregve. Az ember azt se tudja: férfi-e, asszony-e, vagy gyerek-nép. Egyik-másik szekérről leszállanak s vékonyka ködmönben versenyt futnak a szekérral, a lőcsőbe, saraglyába kapaszkodva, nyilván, hogy fölmelegedjenek. Tiszta, fajmagyar, valamennyi; azokból való, akik ezersztendővel éppen így húzódtak befelé, erre a fagyos sivatagra, egyik kézzel az igavonókat vezetve a másikkal buzogányt, kardot, csatabárdot forgatva, akkor kiomló vérük, most hulló verejtékük fagyott oda az ország-utra, a mit pedig ők csináltak mindenképpen. Kaukázustól idáig. Ezért fázom én a bundában is és fölsóhajtottam önkénytelenül:

— Szegény emberek! Hogy küzdenek!

A kossisom, józan, értelmes öregszőnyi legény, hátrafordult a bakról:

— Pedig ezer esztendő óta. Tekintetes uram . . .

Hát ez is tudja? Vagy legalább is

Rendkívül olcsó árban lesznek elárusítva:

Női- és leány felöltők, valódi szörmeboák, kaszmantyuk, muffuk, szörme kalapok, sport sapkák, gyapju és selyem blouzok, zsuponok

óriási nagy választék.

Halmágyi Sámuel

női- és leány felöltők

legnagyobb áruházában,

— Debreczen, Piac-u. 47. sz.

maradjon? habozás nélkül azt fogja követelni, hogy inkább töltsük be mind a hét tanácsosságot, mert a közművelődési ügyek vezetését szétforgácsolni nem szabad.

Oldjuk meg tehát a csomót: válasszon a decemberi közgyűlés hét tanácsost és a város jövő nemzedékei áldani fogják azt a nemes áldozatkészséget, mely ily módon a legfontosabb ügyek kezelését egész emberre bízta.

— nov. 19.

— **Vasutak és a katonaság.** Az állami vasutak úgy nállunk, mint Ausztriában lényeges utazási kedvezményben részesítik a katonaságot. Szolgálaton kívül is számottevő hányaddal fizet a katonára kevesebb utiköltséget, szolgálatban pedig, vagy katonavonatokon, nagyobb katonai szállítmányoknál aránytalan esélyességben van megszabva a viteldij. Ezt a kedvezményt a közöshadügyi kormány ki akarja terjeszteni a magán vasutakra is. Ezek azonban úgy Ausztriában, mint mint nálluk erősen oponálnak a hadügyminiszter szóban forgó szándékának, s hosszú idő óta, állandóan függő kérdés a magánvasutaknál a katonai igazolványoknak az utazási kedvezmény szempontjából való respektáltatása. Most Bécsben összeültek az Osztrák és Magyar vasutak igazgatóságai, — képviselve vannak a konferencián az állami vasutakon kívül az összes magán vasutak s ez az értekezlet állapítja meg azokat a módosításokat amelyek a katonaság és a magánvasutak között eddig fennállott differenciák kiegyenlítésére hivatják.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, nov. 18.

Alig néhány szélbali képviselő előtt szólalt fel Bakó József függetlenségi képviselő, a ki hosszan fejtegette pártja ismert programmpontjait. Utána ismét horvát képviselő beszélt Tomasić Miklós. Már magában véve ez is meglepetést sőt feltűnést keltett, mert hogy immár egy negyedik horvát képviselő vesz részt az indemnítási vitában.

De még sokkal élénkebb és örvedesebb feltűnést keltett erősen hazafias beszéde és egyes kijelentései, a melyek nagy része a ház minden oldalán élénk visszhangot keltettek.

Tomasićot, a ki igen erős hangon nagy hatással szpexelt, a kormány összes jelenvolt tagjai üdvözölték.

Molnár Ákos függetlenségi képviselő majdnem kizárólag a bergazdasági dolgokkal foglalkozott.

A függetlenségi-párt még mindig tart fenn néhány szónokot, de jellemzi a vitát, hogy saját híveiket sem hallgatják meg.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Cseh Ervin és Darányi Ignác.

Elnök az ülést fél 11-kor megnyitva — bemutatja az elnöki irományokat.

A napirend előtt felszólal

Ugron János a csongrádi ítélőbizottság előadója és utalva multkori jelentésére, felpanaszolja, hogy Boda Vilmos kisebbségi előadó beszéde közben Simonyi és Visonti közbeszóltak, hogy Boda adatait ő, (Ugron) elhallgatta. Hivatko-

zik beszédére, jelentésére és konstatálja, hogy mindazt elmondta, a mit Boda mondott. Különbö felolvastatja.

Felkiáltások: Elhisszük! Felesleges! **Ugron:** Utal egész tevékenységére és multjára. Soha semmit sem szokott elhallgatni és ezt a feltevést visszautasítja. (Élénk helyeslés.)

Következett

az indemnítás.

Bakó József: Elérkezett az utolsó órája annak, hogy az önálló vámterület felállítjuk. Magyarországra egyszerűen ráfognak, hogy mert főképen nyeresztermelő állam, azért nem képes iparát fejleszteni. Ez a legnagyobb igazságtalanság. Magyarországnak égető szüksége van arra, hogy nyers termékeit maga dolgozza fel, mert különben előbb utóbb elpusztul az államok versenyébe alatt. A közös vámterületből kizárólag Ausztriának van haszna, mert minden javunkat odaszállítják és ezzel csak ők gyarapodnak, mert ipari termékekben nekünk drágán adják el saját termékeinket. Innen van, hogy Ausztriának mindig jut a finom rostélyes pecsenyéből. Magyarországnak pedig még rántottára sem jut. (Derűtségg.)

A királyi udvar is mindig Ausztria érdekeit mozdítja elő. Ott épít, az osztrákokkal érez, talán azért, mert Ausztria előbb való birtokában, mint Magyarország. Elég az, hogy így vagyunk mi alárendelt ország, provinciája Ausztriának. Egy főkivánsága az, hogy az olasz borvámot, melynek alacsonyága nagy kárára van a szőlőtermelő gazdáknak, vagy 40 koronára emeljék fel, vagy pedig töröljék el a borvám-klauzulát. (Élénk helyeslés.)

A gabonaárak felemelését óhajtja. Nagyon szeretné, ha a kormány közbenjárna, hogy a tőzsde és a nagy malmok össze ne játszanak a gabonaárak leszállítása érdekében. (Tetszés.) Az 1848. XX. t. c. végrehajtását követeli. A balatoni halászat fejlesztésére hívja fel a kormány figyelmét. Az indemnítást nem fogadja el. (Helyeslés a szélbalon.)

érzi, holott nem az ő szenvedése, nem az ő bánata. Honnan tudja? Az iskolában tanulta? Nem hiszen. Maga látta meg, ezekből a szomorú képekből, a mik bizonyosan naponként elhuzódnak előtte, mellette, utána. Egetett a bunda: mintha a törkölyös üveg, ami a zsebében volt, fölforrott volna a megfagyott ködben, a didergő szegény parasztok lehelletétől. Az árkon túl rekettve fehérlett, a zuzmarától olyan, mint valami karácsonyfa erdő. Az emberek leszállottak a szekérről betakarták a lovakat s tüzet raktak az árokhatáron és melengették megdermett kezeiket. Leszálltam én is.

— Szerencsés jó reggelt, atyámfi!

Nehéz báránypőrsapkájuk alól sandítva néznek rám és mogorván, szükszavuan köszöntenek.

— Adjon Isten.

— Vásárra mennek?

— Arra. Ha akadna

— Hogyne akadna! Buzára, borjura kukoricára csak akad vevő mindig.

— Ha ingyen adná a szegény ember.

A szegény ember. Majd azt gondol-

tam: a szegény magyar. Odanyújtottam nekik a törkölyös üveget.

— Igyunk hát egyet a jó vásárra.

Az egyik ember, tisztes, jégesapos, őszbe csavarodó alak, megsodorta a bajuszát, mintha tanakodnék. Aztán gyanakvóan rám néz.

— Tán végrehajtó a ténsur?

Persze, mire is gondolna egyébre?

— Nem én, barátom. Szegény ember vagyok akáresak kigyelmed.

Benyult a tarisznyájába. Szalonnát, fekete rozsz kenyeret vett elő, meg tanyelű bicskát.

— Ha meg nem veti a ténsur...

— Dehogyan vetem, dehogyan vetem. Hisz éppen ilyen az én kenyerem is, mintha csak a kigyelmed kemencéjében sütnék. Jól is fog esni bizonyosan.

Míg lekanyarítottam a kenyérből, a szalonnából, az ember kézbe fogta a törkölyös üveget s csendesen rám köszöntötte. Az árokparton már lobogott a száraz giz-gaz, a mit a többi összehordott. Az országuton meg-megesörrent a fáradt igavonók szájában a zabola s a tűz körül lassan bujdosott, körbe, koczanás nélkül

a törkölyös üveg és a ködben, zuzmarában halkán reszketett föl az áldomás:

— Isten éltesse!

A feleségem szintén megilletődött. Téveteleg bámull ki az ablakon az utedi sötétségébe, mintha a távolból előgomolygó alakokat várná, lesné, vagy látná, a mint dermetegen suhannak el a Csallóköz sűrű ködében. A bunda meg ott feküdt a karosszéken, büszkén: olyan volt, mint valami kevély, elhízott ember. A gyerekek hallgattak és bámészan néztek hol ránk, hol a bundára. De az egyik egyszer csak fölugrott, megkapta a botot a sarokban és ráhuzott vele a büszke, meleg bundára s nagyot kiáltott.

— Nesze, bunda, nesze!

Villogott a szeme haragosan, mikor a botütés zuhanása után rá néztünk. De nem szóltunk rá semmit. Csak hallgatunk, szó nélkül, valamennyien, meg a szívünk hangosan dobogott. Ki tudja mit? Talán valami régi, szomorú nóta jutott eszünbe, a mit a bölcsők felett dudolgattak. A szegény, küszködő magyar parasztság himnusza, a miből a Cikó János bundája semmit sem ért.

Orosházi házikenyér sütőde. Sütőde: Piac utcza 79.

Van szerencsénk a n. é. közönséggel tudatni, hogy sütődénket megnagyobbítva még több kemencét állítunk fel, a melyek jövő hét végén elkészülnek, a mikor a házhoz hordást is megkezdjük.

Fő elárusítás: Simonffy-utcza 2. Városi bérház a, husárucsarnokkal szemben.

Tomasics Miklós horvát képviselő: Tiltakozik mindenekelőtt Rátkay ama vádjá ellen, hogy a horvátok hazafisága hiányos. Örömmel konstatálja, hogy Széll Kálmán 1873-ban és ma is hatalmas előmozdítója a horvát-magyar viszonyok javításának. Valahányszor Horvátországban a radikális nemzeti ellenzék a viszonyt elhomályosítani iparkodik, a horvát nemzeti párt mindig a legnagyobb erélylyel száll szembe, nem magyar, hanem jól felfogott horvát érdekből. (Tetszés.) Egyáltalán károsnak tartja a horvát ellenzék zágrábi zavargásait, mert károsítja az állam prentiszét kifelé. (Tetszés.) Szól ezután a magyar horvát pénzügyi egyezményről. A horvátok e tekintetben sohasem tanusítottak türelmetlenséget és a magyar képviselőház irányadó pártjának belátásába feltétlenül bíznak. (Tetszés.) A horvát ellenzéki aspirációkat ők nem táplálják, mert Horvátország érdeke ellen van. (Tetszés.) Nagyon helyesnek és célszerűnek tartaná, ha a horvát ellenzéki képviselők is eljárnának ide a magyar képviselőházba. (Élénk helyeslés.)

Felkiáltások: Csak jöjjenek!

Mert a szövegváltás, a vita hevében sok félreértés eloszlatná és egyetértés állhatna elő. (Általános élénk helyeslés.)

Csak hogy ennek eddig két akadály volt. Az egyik az, hogy az ellenzékiek szenvedélye oly nagy volt, hogy itt higgadt beszéd tőlük várható nem volt.

Krasznay: Majd lecsillapodnak!

Tomassics: A másik ok a fizikai lehetetlenség volt, mert a horvát ellenzék a magyar képviselőház tárgyalásában résztvenni nem akart. A negáció téré maradtak. (Élég baj! Nagy hiba!) de az a hite, hogy mindez a jövőben meg fog változni, mert az utóbbi időben fordulat állott be. Az ellenzék két tagja ugyanis részt vett a horvát regnikoláris bizottságban és a logika alapján most már részt kell venniük a magyar képviselőházi tárgyalásokban is. (Élénk tetszés.) Ezzel be fog bizonyulni, hogy Budapest az egész politikánk gyapontja és nem Bécs. (Általános zajos helyeslés.) És ez azt is bizonyítja, hogy a horvát viszonyok nem rosszabbodtak, hanem inkább javultak. (Élénk helyeslés.)

Ez pedig egy államférfiúnak köszönhető, akinek két tényező állott rendelkezésére: a hazafias kitartás és a becsületes kormányzati irány. Ez az államférfiú magyar ember léte kitűnő hazafias politikát csinált lenn Horvátországban és ezért őt nem csufolódás és gáncs illeti, hanem elismerés. (Ellenmondások a szélbalon.) A szólásszabadság nevében kéri a nyugodt meghallgatást, mert mint jó hazafi beszél, (Élénk tetszés.) ha nem hizeleg is. Az ő apja földönfutó volt, mert Jellasics halálra ítélte őt. (Élénk tetszés.) Együtt barcoltunk a múltban — együtt kell dolgoznunk, de testvériesen élünk is. (Zajos tetszés.)

Szerencsét kíván Hédervárnak további kormányzásához. Az indemnitit, mert bizalma van a kormányelnök hazafiságában, tapintatosságában és erélyességében elfogadja. (Zajos helyeslés jobbról, számosan, köztük Széll Kálmán miniszterelnök és Wlassics miniszter üdvözlik.)

Molnár Ákos mindenekelőtt az önálló vámterület felállítását követeli. Hibáztatja, hogy a miniszterelnök oly sokáig huzza-halasztja a kiegyezési tárgyalást Körberrel. Elhiszi, hogy a kormányelnök mindent elkövet a magyar érdekek megóvására, de akkor ne engedje magát Körbertől vezetetni és félrevonatni, hanem álljon a talpára és követelje a tárgyalások befejezését. Követeli és sürgeti az olasz borvámklauzula eltörlését. A gazdák egyik legforróbb óhajta, hogy a külföldi borokat innen kiűszöböljék, mert terem most már hál' Istennek elég borunk itt Magyarországon is. Hivatkozik a gazdasági kongresszusokra és határozatokra. A kormány elleni bizalmatlanságból az indemnitit nem fogadja el. (Helyeslés a szélbalon.)

Babó Ferenc tiltakozik a véderő emelése ellen. Kérde, hogyan áll a paktum dolga? A miniszterelnök, ugymond, ki akarja játszani a paktumot.

Széll Kálmán: Ez nem igaz!

Babó: Ha ezt tagadja, mért nem ad módot, hogy a paktumot tárgyalók szabadon nyilatkozhassanak? Sürgeti továbbá az adóreformot, a választási reformot. A javaslatot nem fogadja el.

A vitát holnap folytatják.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Hetven éves iskolaigazgató.

Az ev. ref. leánynevelő intézet ünnepe.

Szívhez szóló, lelket nemesítő ünnepet tartott tegnap az ev. ref. leánynevelő intézet szeretett igazgatója Dóczy Gedeon születésének 70. évfordulója alkalmából.

Már a mindennap tartani szokott istentisztelet énekei s Nagy Gyula vállaltanár imádságának vonatkozó része ünnepélyes érzelmekkel töltötték el a teljes számban összegyűlt tanári és tanítói testület s a félezernyi növendék-leány szívét — dicsérvén az egek Urát, hogy adott nekik Mózeset s áldást kérvén vezérük galambösz fejére.

Az istentisztelet végeztével az intézeti vegyes kar gyönyörű alkalmi dalt adott elő Nagy Gyula vezetése mellett.

Ezután Sáfrány Lajos tanár tolmácsolta a tanári és tanítói testület érzelmét, méltatván az ünnepeket, mint a munka emberét s így a tanító mintaképét.

Teleky Janka, tanítónőképző intézeti IV. o. tanuló a nagyobb növendékek nevében köszöntö fel Dóczy bácsit: a mai debreceni ev. ref. leány-nemzedék — sőt sokak anyjának — szeretve tisztelt mesterét.

A kicsik nevében Szoboszlay Erzsike, elemi iskolai első osztályos leányka szép verseckét mondott.

A meghatottságnak számos igaz gyöngye csillogott az ünneplők szemében. Mikor pedig az ünnepeket válaszában munkára és szeretetre buzdító szavai után könyezve mondott köszönetet a megemlékezésért s továbbra is az Ég áldását kérte az intézetre: minden szívdobbanás összeolvadt abban a szép akkordban, hogy *Dóczy Gedeon igazgatót tartsa meg az Isten sokáig — boldogan.*

A Joghallgatók Segítő Egyesületének elnökválsága tegnap megoldást nyert s így a jogászfiság körében a béke és nyugalom végre valaképp helyreállott. Ifj. **Ozory István**nak lemondását a közgyűlés nem fogadta el s neki egyhangulag bizalmat szavazott, a tanári kar feje, dr. **Kérészy Zoltán** akad. elismerését fejezte ki eddigi működésére nézve, mely a jogászfiság hasznát munkálta, de ő megmaradt lemondási szándéka mellett. Ugyanezt bejelentette a tegnap tartott választmányi gyűlésnek, indokolván lemondását azzal, hogy sokan összeféretlenséget kerestek és kifogást tettek arra nézve, hogy épen édes atyja a jogi dékán s egyszersmind az egyesület felügyelő tanára s bár az akad. igazgató nyilatkozata erre nézve megnyugtatót ad, még sem vonja vissza lemondását. A választmány sajnálattal vette tudomásul e végleges határozatot s jegyzőkönyvileg fejezte ki köszönetét a távozó elnöknek eddigi eredményes munkásságáért, Együttal egyhangulag kimondotta, hogy mivel az elnök lemondása az egyesületen kívül álló okokból történt, a maga részéről le nem mond; így a választmány marad. Tegnap az új elnökre nézve is megtörtént a jelölés. A régi Ozory-párt a teljes békét és csendet tartván szem előtt, a maga részéről **Barabás Andor** 4-ed éves joghallgató személyében állapodott meg, kit a másik párt is óhaj, így a választás, mely a héten fog megtörténni, előreláthatólag egyhangú lesz. **Barabás Andor** tavaly a Jogász Önképzőkör elnöke volt egész éven keresztül s ez állásában üdvös eredményeket ért el és részt vett a kassai diákkongresszuson is. Az ifjuság választása méltóbb jelöltre nem eshetett, mint ő reá.

KÖZIGAZGATÁS.

A jog- és pénzügyi-bizottság ülése.

(A közgyűlés előkészítése.)

Fontos ülése lesz a városi jog- és pénzügyi-bizottságnak e hó 21-én délután 3 órakor **Vecsey Imre** tanácsos elnökléte alatt.

Az érdekességekben bővelkedő novemberi városi közgyűlés tárgysorozatát készíti elő a bizottság ezen az ülésen, a kis tanácsteremben, miután a nagyteremben — a képkiállítás miatt — nem lehet ülésezni.

Az ülés tárgysorozatát már összeállították s egyik legfontosabb tárgya lesz az ülésnek a gyámpénztárnál s a város házipénztáránál s egyéb pénztárában elhelyezett olyan pénzalapok felgyűlő pénzeinek gyümölcsötetése, a melyek jelzálogi biztosítékra nem adhatók ki.

Itt kerül döntés alá a felügyelő-bizottságnak és a főszámvevőnek az a jelentése, hogy a városi pénztárnál feleslege cheque számlára helyeztessék el.

Tárgyalás alá kerül továbbá a megszavazott iskolasegélyeket megtagadó

Vasárnap, e hó 16-án megkezdődött a

nagy karácsonyi vásár

Mezey Gyula

női divat és ruhaalkj árúüzletében, hol mindennemű,

szakmába vágó cikkek igen jutányosan árusítatnak

Kérem a n. é. hölgyközönség szives látogatását.

miniszteri leirat, a városi világítási vállalat üzleti szabályzatának a miniszteri utmutató útján való módosítása és több törvényhatósági átirat, melyek közt első helyen áll Budapest fő- és székvárosának a póttartalékosok behívása ellen hozott s pártolás végett megküldött — de immáron tárgyalanná vált átirata is.

E G Y L E T.

A jótékony nőegylet mulatsága. A téli mulatságok közt mindenestre előkelő helyet fog elfoglalni a helybeli jótékony nőegylet mulatsága, melynek előkészítése végett Veressné Szathmáry Teréz elnöklété alatt legközelebb ülést is tartanak a nőegylet tagjai.

A nőegylet választmányi ülése. A debreceni jótékony nőegylet választmányi tagjai e hó 23-án délután 3 órakor az egyleti árvaház nagytermében ülést tartanak. Az ülés tárgyai lesznek: 1. Miniszteri leirat a szövegtanfolyam érdekében. 2. Népkehelyi ügyek. 3. Segélyezéssek. 4. Mulatságrendezése.

A debreceni műkiállítás.

A műpártoló egyesület első sikere.

— nov. 19.

A városházának nagy terme és mellékterme immár teljesen műcsarnokká alakult.

Tegnap reggel lázas munkával fogtak hozzá a kiállítás gyönyörű anyagának elhelyezéséhez és a munka csaknem ma reggelig szakadatlanul tartott.

Ma délután 5 órakor tehát megnyílik a műkiállítás az előre jelzett rend szerint. Puky Gyula főispán elnöki beszédet mond és azután a közönség számára esti 9-ig nyitva marad a tárlat.

A kiállítás minden nap délelőtt 9-től 1-ig és este 5-től 9-ig lesz nyitva. Állandóan hideg étel és ital kiszolgálás lesz a teremben; időről időre pedig esti zene a karzaton.

Ma este a megnyitás ünnepére vacsorát rendez a műpártoló egyesület az Angol királynőnél. Ez a vacsora 8 órakor kezdődik.

A műpártoló egyesület első tárlata egyébként teljes mértékben érdemes arra, hogy a közönség tömegesen látogassa. Oly értelemben vett új képek, melyek erre a debreceni kiállításra készültek volna el, nincsenek a tárlaton. Ezt nem is lehet kívánni.

De igen előkelő, művészi jelentőségű nevekkel találkozunk, akik jobb alkotásaik közül egy pár felette értékes művet állítanak ki.

Általában az első benyomás a tárlaton igen kedvező.

Nagy alkotásoknak hijával van a terem; de beeses, finom, érdekes munka annál több köti le a figyelmet.

A kiállítás azt a hatást kelti, hogy a fővárosban felfogták a most alakult debreceni műpártoló egyesület fontosságát és segítségére siettek, hogy a közönség izlésének, művészi érzékének fejlesztésére való törekvésében, mindjárt ahogy az első lépéseket teszi, támogassák.

Ez szép és helyes.

Már most a debreceni közönségen áll, hogy a tárlat teljes diadallal járjon és megszerezze a műpártoló egyesületnek az első koszorút az anyagi és erkölcsi siker.

Ezt föltétlenül meg is érdemli Épp ezért őszinte örömmel üdvözljük a ma megnyíló tárlatot és mindazokat, akik e valóban értékes, jól összeválogatott művekből álló szép kiállítás rendezése körül érdemeket szereztek.

A kiállított művek jegyzéke.

A képzőművészeti társulat összesen 136 művet küldött le a debreceni műkiállításra; még pedig 121 olajfestményt, 3 vízfestményt, 4 pastellt, 1 litográfiát, 3 gipsz szobrot és 4 majolika szoborművet. A legdrágább olajfestmény ára 3000 korona, ez Baditz Ottó *Vagyok olyan legény mint te* című képe; a legolcsóbb pedig 40 korona, ez Laszlo Zsigmond *Őszi napsugár* című olajfestménye.

A kiállítás budapesti anyaga részletesen a következő:

Olajfestmények:

Aggházy Gyula: Kenesei részlet, 700 K.

Baditz Ottó: *Vagyok olyan legény mint te*, 3000 K.

Basch Árpád: *Esős hangulat*, 500 K.

Bihari Sándor: *A kíváncsi*, 700 K., *Chioggiai varga* 120 K., *A szorgalmasok* 600 K.

Bosznay István: *Ősz a tó partján* 1000 K., *Mocsaras táj* 120 K.

Brodszky Sándor: *Nyári est* 1200 K., *Rákos mentén* 300 K.

Braunecker Stina báróné! *Utea Spalatóban* 120 K., *Csösz az alföldön* 200 K.

Bruck Miksa: *Heti vásár* 2000 K.

Bruck Lajos: *Találkozás* 800 K.

Bruck Hermira: *A kert utolsó dísz* 300 K., *Szeptember vége* 300 K.

Csók István: *Paraszt udvar* 1000 K.

Deák Lajos: *Szénakazlak* 200 K., *Előtér tanulmány* 140 K., *Bethlen major* 100 K., *Tanulmány* 200 K., *Az elhagyott ut* 600 K.

Eisenhut Ferenc: *Az első fátöl* 1500 K.

Edvi Illés Aladár: *Novemberben* 1000 K., *Naplemente* 500 K.

Ferenczy Károly: *Kertijelenet* 1600 K., *Hazatérő favágók* 1500 K.

Gross Béla: *Mind a kettő hamis* 600 K., *Meghalt* 400 K.

Grünvald Béla: *Domboldalon* 800 korona.

Greguss Imre: *A szegedi honvédszászlóalj szolnoki csatában* 1200 K.

Horti Pál: *A ledőlt bükk* 700 K.

Háry Gyula: *A pápai malom* 1300 korona.

Hegedüs László: *Munka közben* 600 K., *Madonna* 1000 K.

Ipoly Sándor: *Dante* 2000 K., *Tavaszi* 300 K., *Női tanulmányfej* 300 K.

Istvánffy Gyula: *Régi kut Boóznál* 150 K., *Eső után* 360 K.

Jendrászik Jenő: *Viszontlátásra* 600 K., *Este* 600 K.

Kacziány Ödön: *Est a lussini kikötőben* 1000 K., *Castello di mare* 2000 korona.

Kimrach László Szapuló asszonyok 800 K.

Knopp Imre: *A Stefánia-kórházból* 800 K., *Öntözés az Andrassy-uton* 450 K., *Parkrészlet* 600 K.

Koroknyay Ottóné: *Őszi gyümölcsök* 300 K., *Csendélet* 300 K., *Őszi hangulat* 300 K.

Keményfi Jenő: *Vásári munka* 508 K., *Tornác* 500 K.

Kunfi Lajos: *Csertán István uram* 1000 K.

Kárpáti Rezső: *Folyómenti részlet* 1000 K., *Május* 800 K.

K. rvaly József: *A nagy ut előtt* 1000 K.

Kirsch Aladár: *Tanulmányfej* 150 K., *Olasz táj* 120 K.

Kaun Gyula: *Hegyi tájkép* 600 K., *Falu vége* 500 K.

László Zsigmond: *Őszi napsugár* 40 K., *Tanulmányfej* 60 K.

Márk Lajos: *Dömös alatt* 300 K., *Lydia* 300 K.

Magyar Mannheimer Gusztáv: *Zivatar előtt* 1800 K., *Esteledik a tanyán* 1200 K., *Tájkép* 1000 K., *Olasz táj* 700 K.

Mihálik Dániel: *Tiszaparti táj* 1500 korona.

Mednyánszky László br: *Eső után* 800 K.

Nádler Róbert: *Falusi utca libákkal* 700 K., *Zugó patak* 240 K., *Habzó tenger* 240 K., *Zsellérház* 1000 K., *A karácsonyi szám* 800 K.

Nagy Lázár: *Holdas táj* 500 K.

Neogrády Antal: *Botanikus* 160 K., *Erdőrézlet* 160 K., *Őszutó* 2000 K., *Egyedül* 1200 K.

Pálya Celesztin: *Tavaszi táj* 120 K., *Vásári részlet I.* 120 K., *II.* 200 K., *Eső után* 260 K., *Vásár őszkor* 160 K.

Peske Géza: *Kertben* 600 K., *Inceselkedés* 500 K.

Reinhard Károly: *A medve* 2000 K.

Rippl Rónai József: *Rózsató*.

Sándor Béla: *Kuglizó* 180 K.

Spányik Kornél: *No még csak egy esőket* 800 K.

Szenes Fülöp: *Női arekép* 600 K., *Nagy mosás* 1000 K.

Szlányi Lajos: *Lótanulmány* 140 K., *Balaton-Berény* 160 K., *Tehén* 160 K., *Csallóközi táj* 1200 K.

Tornay Gyula: *Szövő arabs nő* 1000 K., *Arabs énekes* 1000 K.

Tull Ödön: *Öreg ember nem vén ember* 600 K., *Szevillai paraszt asszony* 200 K., *Fárasztó menet* 1000 K.

Tölgyesy Arthur: *Kenesei rét* 1400 K., *Falu vége* 500 K., *Napnyugta* 120 K.

Telepy Károly: *A venteri erdő* 600 K., *Ujpesti halásztanya* 500 K., *Balaton partja Fonyódnál* 600 K., *Romok a tatai parkban* 600 K., *Lujza ut Fiume mellett* 180 K., *Árva vár kapuja* 1500 K.

Ujváry Ignác: *Holdas éjjel* 600 K.

Ujházy Ferenc: *Görögdiénye csendélet* 600 K., *Sárgadinnye* 600 K.

Vastagh Géza: *Oroszlánfej* 320 K., *Tyukok* 600 K.

Vastagh György: *Krisztus a kereszt-fán* 300 L.

Vaszary János: *Páztorsip* 1000 K., *Zemplényi Tivadar: Hagymatisztítók* 2200 K., *Patak partján* 600 K.

Vízfestmények:

Bvem Ritta: *Füzek alatt* 200 K.

Ipoly Sándor: *Az ablaknál* 800 K.

Tull Ödön: *Kovács-műhely* 600 K.

Pastellek:

Knopp Imre: *Az Andrassy-uton* 500 K.

Poll Hugó: *Alvó aratók* 1000 K.

Rippl Rónai József: *A fehér konyhában. Női tanulmányfej* 600 K.

Litográfia:

Kacziány Ödön: *Tengeri vár.*

Szoborművek:

Kiss József: Apáca 500 K. (gipsz)
 Dombormű 150 K. (gipsz.)
 Kallós Ede: Vásárfia 80 K. (majolika), Rozmaring 80 K. (majolika.)
 Teles Ede: Enyelgés 150 K. (majolika), Elkésett csók 150 K. (majolika.)
 Zala György: Erzsébet királyné 200 K. (gipsz.)

A debreceni kiállítók.

Debrecenből a következő festőművészek állítottak ki képeket:

Pálffy István a következő 6 olajfestményt állította ki: 1. Szélsend alatt. 2. A quarnerói öbölből I. 3. A quarnerói öbölből II. 4. Legelőn. 5. Egy kis megbeszélés. 6. Hullámvás.

Továbbá ugyanő a következő 4 vízfestményt: 1. A Pösi vizitje. 2. Várakozás. 3. Esthajnal a tengeren. 4. Utcarészlet.

Bakos Tibor 6 olajfestményt állított ki. Ezek a következők: 1., 2., 3. Tehenek. 4. és 5. Huszárok. 6. Debreceni képek.

Bosznay István 5 olajfestménye a következő címeket viseli: 1. Tóparti részlet. 2. Drávaparti részlet. 3. Mocsaras táj. 4. Vihar előtt. 5. Szentkirályi részlet.

Kovács János egy arképet és egy Szalonnapirító című olajfestményt állított ki. Rajzó Miklós pedig egy Játékszerenese című olajfestményt.

H I R E K.**Napló.**

- Iparmúzeum*, nyitva minden vasárnap és ünnepnapon d. e. 9—12-ig.
 Nov. 19. Este 8 órakor a műpártoló egyesület lakomája az Angolkirálynőben.
 Nov. 19. Képkiallítás megnyitása a városházán.
 Nov. 19. A tiszántúli ev. ref. egyházkerület közgyűlése.
 Nov. 21. A jog és pénzügyi bizottság ülése a városháza kis tanács termében délután 3 órakor.
 Nov. 23. A jótékony nőegylet választmányi ülése az árvalházban d. u. 3 órakor.
 Nov. 26. D. u. 3 ó. Városi rendes közgyűlés.
 Dec. 20. A Székely Bazar megnyitása.
 Dec. 22. Városi tisztújító közgyűlés.

* **Puky Gyula főispán** tegnap reggel 8 órakor hazaérkezett Debrecenbe.

* **Debreceni helységnevek.** Az országos községi törzkönyv szerkesztése, illetőleg a Debrecen városi jelentékenyebben lakott helyek neveinek megállapítására kiküldött bizottság tagjai *Komlóssy Artur* előktele alatt ülést tartott, a melyen jelen voltak: *Király Gyula*, *Berényi Gábor* és *Zoltay Lajos*, aki a helységek neveinek megállapítására névjegyzéket állított össze, levéltári adatok alapján, melyet a bizottság nagyobb részben el is fogadott.

* **Debrecen és az idegen forgalom.** *Király Gyula* városi tanácsos tegnap érkezett haza a fővárosból, hol az utazási és idegen forgalmi iroda nagy értekezletén Debrecen városát képviselte. Az értekezleten szóba került egy Magyarország egész területére vonatkozó, utazókat tájékoztató mű kiadása is, melynek ügyét egy bizottságra ruházták át. A bizottság tagjai közé *Király Gyula* tanácsost is beválasztották. A bizottság rövid időn belül, — valószínűleg Kolozs-várott fog értekezletet tartani.

* **A debreceni népkonyha.** A hideg beállott s a Debrecen város által fentartott népkonyha rövid időn belül megkezdte áldásos működését, mint az előző években, most is a debreceni jótékony nőegylet vezetése mellett. Épen idejében adta ki tehát *Szűcs Kálmán* nőegyleti pénztáros a népkonyha múlt évi működéséről szóló jelentését, mely azt bizonyítja, hogy az emberek anyagi javaik feleslegéből, az emberszeretet szavára szívesen segítenek azokon a szegényeken, akik a segítségre mindenképen rászorultak. Ebből a jelentésből érdekes tapasztalatokat meríthetünk a nem sokára újra megnyíló népkonyha jövődi vezetésére. A múlt év december 22-ikétől ez év március 6-ig működött a népkonyha, mint *Koncz Ákos* a nőegylet érdemes titkára a jelentés bevezető szép cikkében megírja s ez idő alatt összesen 41586 adag ételt osztott ki a szegényeknek. Tekintve, hogy a népkonyhában egyesek fizettek is az ételadagokért, egy adag átlag 9 fillérjébe került csak a népkonyhának, ami a pénzbeli és természetbeli jótékony adományok folytán szépen meg is térült.

* **A sötétség hatalma.** Ez alkalommal nem Tolsztoj színházunkban is adott, sötétnek kellőképpen sötét drámájáról van szó, hanem a hatalmas sötétségről, mely a városháza folyosóin tegnap este felé fogadta azokat a szerencsétleneket, akiket rossz sorsuk a városházára vezetett. Korom-sötétség uralkodott a folyosókon miután a gázcsövek az előző éjszakai hideg miatt befagytak. A tanács azonban rögtön segített a bajon s a gázgyár alkalmazottjai egész késő estig dolgoztak, hogy a vezetékek használhatókká váljanak.

* **Halálozások.** A tegnapi nap folyamán következő haláleseteket jelentették be az anyakönyvi hivatalnál: *Kelemen Ottilia* ev. ref. 3 hónapos, *Hevesi Lajos* ev. ref. 4 éves.

* **Eső után köpönyeg.** Az ev. ref. egyház pénztáránál történt betörésen okulva tegnap megerősítették és új Werthein-féle zárral látták el a pénztár ajtóit. Nem ártana a levéltár ajtóit som megerősíteni tekintettel arra, hogy a levéltár szobájában nagy értékű régi kelyheket, egyházi adományokat és érték tárgyakat őriznek.

* **Bíráló-bizottság ülése az iparés-tületnél.** — A karácsonyi kiállításon kitüntetésre pályázó iparosok által benyújtott tervrajzokat ma délután 4 órakor bírálja meg az e célra megalakított szakbizottság. Összesen 12 db pályamű érkezett be, melyek közt nem egy művészi becsü munkát ígér.

* **Ellopott bőgőhegedűk.** *Rác Károly* zenekarának a nagybőgőse szomorú arccal járt tegnap a rendőrségen s elpanaszolta, hogy valami gazember pék legény, — a kinek még nem tudják a nevét a *Hungária* kávéház folyosójáról, a *Kereskedelmi Csarnok* felé vezető kapun keresztül ellopta mind a két bőgőjét s azt eladta két helybeli hangszerésznek. A rendőrség a tettest keresi.

* **A toloncok levele.** Nagy uraknak szokása szíves fogadtatás, vagy vendéglátás után elismerő, köszönő levelet írni az egyes hatóságok fejeihez. Minthogy azonban ez a magában véve udvarias,

finom szokás még nincs patentírozva „csak“ nagyurak számára. Két toloncuton továbbított levelet intézett a főszolgabíróhoz és a csendőrséghez, elismerését és rosszalását fejezve ki a tapasztaltak felett. — A beadvány aláírva nincs, de a benne felemlítt körülmények bizonyossá teszik, hogy *Galli Dániel* és *Forrás Aurél* napszámosok írták, kiket a legutóbb tartott razzia alkalmával a csendőrség elfogott, igazolványuk előmutatása után azonban szabadon bocsátotta őket a debreceni főszolgabíró. Az érdekes beadvány következő cím alatt érkezett:

„Tek. bíróság Tekintetes Egyeki Jegyzői és Birói közhatalomtól megmenekülvén és a Debreczen Szolga bíróságra az Ég áldása.“

Elismeréssel vagyunk kénytelenek adózni a m. kir. pósta azon filozófus és pszichológus tagjának, aki a levelet a főszolgabíróhoz jutatta.

A csomagban két levél volt. Egy kérvény alakjában megírt hálaadás a főszolgabíróhoz és egy nyílt levelezőlap a csendőrséghez.

A főszolgabíróhoz szóló beadvány kezdődik ilyenképen:

„Debreceni szolgai Biró uró Nagyságát áldja meg az Isten, az egész Debreczeni köz Igazgatást. Szolga birói hivatalhoz kézeskölésünkkel.“

Ezután bibliából vett idézetek és istenes fohászok között dicsérik meg a közigazgatást. Kevésbé vannak már megelégedve a csendőrséggel. A címet ilyenformán adták meg:

„Kedves parancsnokság. Üdvözlöm a csendőrségi parancsnokságot. Vessz meg.“

A hátlap azonban határozottan költői lendülettel kívánja a csendőrök romlását. Így keseregnek a derék férfiak:

Áldjon meg az Isten, veszlen ne hadjon
 Kendőd ruhád mindig leszakagyon
 Kendőruhád meggyuladjon
 Az ég soha meg ne álgyon.“

Hogy a két szegény, tolonc sorsra jutott ember honnan vette ezt a versikét, nem lehet tudni, — de hogy véleményüket versben akarták kifejezni, határozottan szellemi törekvésre mutat. Egyébiránt a főszolgabírósnál, a dicséret felletti örömmön kívül, most gondot ad a levél, illetve beadvány érdemleges elintézése.

* **A b.-ujvároai szociálisták kérelme.** *Zabos Péter* és társai b.-ujvárosi lakosok szociálisták kérelmet adtak be a földmívelésügyi miniszterhez, melyben kifejtik, hogy miután a lakosságnak oly kevés földje van, hogy még napszámra is idegen határba kénytelenek járni a balmazujvárosi mezei munkások, állítson fel a földmívelésügyi miniszter államköltségen vagy cukorrépat feldolgozó cukor, vagy bármiféle más gyárat Balmazujvároson, vagy határában. Tegnap leérkezett a földmívelési miniszter válasza, melyben tudatja kérelmezőkkel, hogy gyárak felállítására hatáskörön kívül érvén, a kérelmet nem teljesítheti.

* **Allami szénkéneg raktár.** A m. kir. földmívelésügyi miniszter *Hajdu-Nánásra* bizományi szénkéneg raktárt állított fel, hogy a szőlőbirtokokosok olcsóbban szerezhessék be a permetezésre szükséges, jó minőségű szénkénegét.

* **Balmazujváros zárlat alatt.** A Balmazujváros határában levő *Lászlóházi tanyán*, melyet jelenleg *Bleyer Mór* bérel és a *Guttman* és *Austerlitz* bérletében levő *Uj-kerti gazdaságban* sertés-

vészt állapítván meg a hatósági állatorvos, Balmaz-Ujváros és határára kimondották a sertés zárlatot.

* **Megdorgált tanoncok.** A tanonciskola igazgatója által beterjesztett mulasztási kimutatás alapján tegnap délutánra nem kevesebb, mint 120 iparostanone volt megidézve az ipartestület elé, hogy iskolai mulasztásaikért felelősségre vonják őket. Az ipartestület ezuttal leginkább csak megintésben részesítette a mulasztókat, kiket azonban ismétlődés esetén pénzbüntetéssel, sőt eltiltással fognak megbüntetni. A tanoncok mulasztási ügyeinek elintézése egy egész napon keresztül foglalkoztatta az ipartestület tisztviselőit.

* **Talált hulla a Cserén.** Tegnap boncolták fel a Cserén egyik kunyhóban halva talált Öry András hulláját. A boncolásnál a rendőrséget Fittler Jenő képviselte. A boncolás a hullán szivszöldűdést állapított meg, így hát ki van zárva az a feltevés, hogy Öry András nem természetes halállal mult ki.

x **Hoff Albert ékszerész** értesíti a n. é. közönséget, hogy a városház alatt arany és ezüst ékszer-üzletét és műhelyét piac-utca 29. sz. a városházával szembe a debreceni sörház épületébe, emeletre helyezte át, a hol arany és ezüst ékszer és óra-raktárát dusan felszerelve, megfélemlítő olesó árban a legszebb kivitelben a t. vevőközönség b. figyelmébe ajánlja. — Valamint minden e szakba vágó megrendelések javítások és vésnői munkák jutányos árban készíttetnek.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Nov. 19. szerdán *Az atyfiak*, színmű.
Nov. 20. csütörtökön *Katalin*, daljáték.
Nov. 21. pénteken *Katalin*, daljáték.
Nov. 22. szombaton *Katalin*, daljáték.
Nov. 23. vasárnap d. u. *Régi szerető*, népszínmű, este *A zalameai bíró*, színmű (Ujházy Ede vendégszínház)

— **(A zalameai bíró.)** Ujházy Ede ezuttal csak egy vendégszínházra jön le hozzánk, hogy vasárnap este eljátszhassa A zalameai bíróban Pedro Crespót, mely a művészeknek egyik leghíresebb szerepe. A spanyol izlés szerint rövid soros trokeus versekben írt színműből már hetek óta folynak a próbák s így valószínű, hogy vasárnap este művészi előadásban lesz részünk.

— **(Az atyfiak.)** Ma este Csiky Gergely halálának 11-ik évfordulóján az elhunyt író Atyfiak című színművét adják.

TÁVIRATOK.

A király állapota.

Bécs, nov. 18. (*Saját tudósítónk távirata.*) A király fájdalmai teljesen alább hagytak. Az orvosok remélik, hogy a jövő hét elején Schönbrunni kastélyából átköltözködjék a Burgba.

A Nessi-ügy és az — indemniti tárgyalása.

Budapest, nov. 18. (*Saját tudósítónk távirata.*) Miután az indemniti tárgyalásai csütörtökig véget nem érhetnek, holnap javaslatot terjesztenek a Ház elé, hogy a Nessi-ügy tárgyalása az indemniti megszavazása után tüzessék ki a napirendre.

Elgázolt vasuti munkások.

Budapest, nov. 18. (*Saját tudósítónk távirata.*) A Rákoskeresztúr állomásnál levő keresztezésnél a pályatesten dolgozó napszamosok közül a gödöllői vonat két munkást elgázolt, a kik meghaltak, ketőt pedig könnyen megsebesített.

Kereskedő és ügyvéd párbaja.

Budapest, nov. 18. (*Saját tudósítónk távirata.*) Kormos Adolf kereskedő és Rendes Miklós ügyvéd közt összeszólalkozásból kardpárbaj volt. Kormos jobb karján kapott súlyos vágást.

Gabonatözsde.

Budapest, november 18. (*Saját tudósítónk távirata.*) (Déli zárlat.) Buzakinál mérsekelt, vételkedv jó. Szilárd irányzat mellett 38,000 métermázsza került forgalomba 5 fillértől 7 és fél fillérig drágább árakon. Egyéb gabonanevek 5 fillérrel drágább. Idő: hideg.

Buza októberre	0.00—00.
" áprilisra	7.64—65.
Gabona áprilisra	0.00—00.
" októberre	6.62—63.
Zab	6.40—41.
Tengeri májusra	5.81—82.
Repce	11.95.—12.05

TÖRVÉNYKEZÉS.

A kir. törvényszék tanácsainak beosztása az 1903 évre.

— nov. 19.

A debreceni kir. törvényszék tanácsainak beosztását az 1903. évre már megállapította dr. Szüts Miklós törv. elnök. Az igazságszolgáltatás iránt érdeklődő és azzal közelebbről foglalkozó közönségre fontos új beosztást a következőkben közöljük.

1. **A rendes polgári tanács elnöke** dr. Szüts Miklós. Helyettes elnök Baróthy Béla törv. bíró. Rendes bírók: Baróthy Béla, Harsányi Gusztáv, Kelemen Ernő, Szoboszlai Sándor törv. bírók. Kisegítő bírók: dr. Vass Antal, Deák Ferenc és Hegedüs István. Jegyzők: Árvay Géza törv. aljegyző és Borbély Miklós törv. joggyakornok. — Ülési nap minden szerdán.

2. **A váltó és kereskedelmi tanács elnöke** dr. Szüts Miklós. Helyettes elnök Baróthy Béla törv. bíró. Kisegítő bíró: Budaházy Zoltán. Szavazók: a kereskedelmi ülnökök felváltva. Jegyző: Szirtik István joggyakornok. Ülési nap minden pénteken délután 4 órakor.

3. **Törvényszéki tanács esődügyekben.** Elnök: dr. Szüts Miklós. Helyettes elnök: Baróthy Béla törv. bíró. Rendes bírók: dr. Vass Antal, Harsányi Gusztáv, Kelemen Ernő és Szoboszlai Sándor, — kisegítő bírók: Budaházy Zoltán törv. bíró. Ülési nap mindennap szerdán, szükség esetében pedig bármikor.

4. **Váloperekben békéltető tanács.** Elnök: dr. Szüts Miklós. Helyettes elnökök dr. Vass Antal és Deák Ferenc. Előadó: Baróthy Béla Tanácstagok: Harsányi Gusztáv, Kelemen Ernő és Szoboszlai Sándor törv. bírók. Jegyzők felváltva a polgári osztályhoz beosztottak. Ülési nap minden kedden.

5. **Polgári fellebbezési tanács.** Elnök: dr. Szüts Miklós. Állandó helyettes elnök Deák Ferenc Rendes előadók: Deák Ferenc, Budaházy Zoltán;

a) szóbeli tárgyalás minden kedden: elnök Deák Ferenc, Szavazó bírók: első héten Budaházy Zoltán, Szoboszlai Sándor, kisegítő bíró Kelemen Ernő, másod-

dik héten Kelemen Ernő, Budaházy Zoltán, kisegítő bíró Szoboszlai Sándor;

b) szóbeli tárgyalás minden csütörtökön: elnök dr. Szüts Miklós. Helyettes elnök Deák Ferenc. Bírók: Baróthy Béla és Budaházy Zoltán, kisegítő dr. Vass Antal.

c) Szóbeli tárgyalás minden szombaton: elnök Deák Ferenc. Szavazó bírók: első héten Harsányi Gusztáv, Budaházy Zoltán, kisegítő Kelemen Ernő, — második héten Budaházy Zoltán, Szoboszlai Sándor, kisegítő: Harsányi Gusztáv és Kelemen Ernő bírók.

d) Az 1903. évi januártól júniusig terjedő félév alatt, szóbeli tárgyalások minden hétfőn: elnök Deák Ferenc. Bírók előadók Budaházy Zoltán, — szavazók: első héten Kelemen Ernő, második héten Harsányi G., harmadik héten dr. Vass Antal, negyedik héten Hegedüs István törv. bírók. Jegyző: Borbély Miklós joggyakornok.

e) **Fellebbezések, felülvizsgálat, felfolyamodások** nyilvános előadása minden kedden és a szükséghez képest minden szombaton délután 3 órakor. Elnök: dr. Szüts Miklós, Helyettes elnök: Baróthy Béla. Rendes előadók: Deák Ferenc, Budaházy Zoltán, — kisegítő Harsányi Gusztáv, Kelemen Ernő és Szoboszlai Sándor törv. bírók. A sommás fellebbezési tanács állandó jegyző Árvay Géza törv. aljegyző, — kisegítő jegyző a második polgári jegyző.

6. Büntető tanácsok.

a) **I. vádtanács.** Elnök dr. Szeőke István. Helyettes elnök: Baróthy Béla. Bírók: Kolbenhayer Kálmán, Jákó Sándor. Kisegítőbíró: Tatay Ferenc. Tárgyalásnap jan. 1-ső hétfőjétől számított minden második hétfő.

b) **II. vádtanács.** Elnök: dr. Oláh Miklós. Helyettes elnök: Baróthy Béla. Bírók: Balogh Zsigmond, Jákó Sándor. Kisegítő bíró Tatay Ferenc. Tárgyalási nap január második hétfőjétől számítva minden második hétfő.

c) **I. főtárgyalási tanács elnöke:** dr. Szeőke István. Bírók: Kolbenhayer Kálmán, Jákó Sándor. Kisegítő bíró: Tatay Ferenc.

Főtárgyalás minden szerdán, elnök: dr. Szeőke István. Előadó Jákó Sándor albíró. Szavazók: első héten Kolbenhayer Kálmán, második héten Tatay Ferenc törv. bírók.

Főtárgyalás minden pénteken, elnök dr. Szeőke István. Előadó Kolbenhayer Kálmán, szavazó Tatay Ferenc törv. bíró.

d) **II. főtárgyalási tanács.** Elnök dr. Oláh Miklós. Bírók: Balogh Zsigmond, Jákó Sándor, kisegítő bíró Tatay Ferenc.

Főtárgyalás minden kedden: elnök dr. Oláh Miklós, előadó Jákó Sándor. Szavazók: első héten Tatay Ferenc, második héten Balogh Zsigmond.

Főtárgyalás mindegyik csütörtökön: elnök dr. Oláh Miklós, előadó Balogh Zsigmond, szavazó Tatay Ferenc.

e) **I. fellebbezési tanács elnöke** dr. Szeőke István. Helyettes elnök Hoffmann József. Bírók: dr. Oláh Miklós, Balogh Zsigmond, kisegítő bíró Tatay Ferenc. Tárgyalási nap január első hétfőjétől számítva minden második hétfő.

f) **II. fellebbezési tanács elnöke** dr. Oláh Miklós. Helyettes elnök: Hoffmann József. Bírók: dr. Szeőke István, Kolbenhayer Kálmán, kisegítő bíró Tatay Ferenc. — Tárgyalási nap január második hétfőjétől számított minden második hétfő.

g) **Büntető tanács,** ülés minden szombaton. Elnök: dr. Szüts Miklós.

Helyettes elnökök: dr. Szeőke István, dr. Oláh Miklós. Bírók: dr. Szeőke István, Oláh Miklós, Kolbenhayer Kálmán, Tatay Ferenc, Balogh Zsigmond és Jákó Sándor.

Az új beosztás többi részletesen felsorolt pontjai közül felemlítendő, a következők: A pénzügyi kihágási ügyek rendes elnöke Tatay Ferenc törv. bír. — *Vizsgálóbírói segédek*: Ujlacsi József törv. jegyző és Szabó Fekete József törv. aljegyző. Pénztárnok: Lengyel Viktor joggyakornok. — A jegyzők és joggyakornokoknak az 1903. év tartama alatt leendő beosztásáról időről-időre fog gondoskodni a törvényszék elnöke.

§ **Rabló cselédleány.** A tegnapi esküszéki tárgyalásról budapesti tudósítónk a következőket táviratozza: Franyó Anna és Csiz Anna cselédleányok találkoztak egymással az utcán, s megbarátkoztak. Franyó Anna végül meghívta barátját nagynénjéhez: éjjeli szállásra. A budapesten járatlan Csiz Annát mintegy másfél órai bolyongás után kivezette barátját a budai hegyek közé, hol egyszerre csak rátámadt, s kendőjével addig fojtogatta, míg Csiz Anna eszméletlenül terült el a földön, ekkor elrabolta tőle 78 kor értékű batuját. Csiz Anna panaszára a rabló Franyó Annát elfogták, s tegnap ült törvényszék előtt az esküdtszék, mely bűnösnek mondotta ki. A bíróság, az esküdtszék véleménye alapján 3 hónapi fogságra ítélte a rabló cselédet.

§ **Plagizált magyar nóták.** Budapesti tudósítónk táviratozza a következő érdekes törvénykezési esetet: Liptai Károly a múlt évben bírálatot írt, a Százegy magyar népdal cigányos modorban című hangjegyzetről, melyben nyolc dal szerepelt Lengyel Miska cigányprimás neve alatt. Ezt a nyolc dalt Liptai plágiumnak nyilvánította. Lengyel a bírálatra azzal felelt, hogy becsületsértés és rágalmazás miatt bűnvádi feljelentést tett Liptai ellen, kit a törvényszék mindkét vétségében el is ítélte kétszázhatvan koronára. A kir. tábla a rágalmazás vétségét elejtette, s Liptait csupán becsületsértés vétsége miatt ítélte el 50 koronára, mit a kir. kuria Székely Ferenc koronaügyész indítványa után helybenhagyott.

§ **A kellemetlen szomszéd.** Mihály Ferenc nagy bajba került a hideg napok beálltával. Fázott és nem volt tüzfája. Egyet gondolt s vett attól, akinek van. Éjszaka átmászott a szomszédba s ellopott mintegy 10 korona értékű épület és apró fát, mit azután saját céljaira felhasználta. Lopás vétségével vádolva ült tegnap a vádlottak padján, a kis melegezésért kapott 6 hónapi börtönt. Az ítélet jogerős.

§ **A temető fosztogatói.** Győrfi József és Nagy Sándor paraszt suhancok lovakat őriztek éjjel a temető mellett. A harmatos, nyirkos levegő sehogyan se tetszett a két fiúnak. Fáztak s elhatározták, hogy tüzet raknak. Fájuk nem volt, mire Győrfi Sándor indítványára bementek a temetőbe s öt darab fejfát és keresztet együttes erővel kidöntve — tüzet raktak. Az öt lopott sirkeresztet tegnap vették el büntetésüket, bár a bíróság, tekintettel az enyhítő körülményekre, nagyon is enyhén ítélte. Győrfi József 2 hónapi, Nagy Sándor pedig 1 havi fogsázbüntetést kapott. Az ítélet jogerős lett s a két fiú nyomában hozzá fogott a büntetés leüléséhez.

Regénycsarnok.

A PÁNDY-KISASSZONYOK.

— Regény. —

Írta: *Rudnyánszky Gyula.*

Folytatás

19.

— Vízet! Vízet! Segítség! Meghalt! Orvost! kiabált egyszerre mindenki.

A főorvos éppen ekkor ért oda.

Nem halt meg, él, szélhűdés érte.

A főispán hirtelen bezárta az ülést és a bizottsági tagok rémülten, kíváncsian, részvétellel tolongtak a szerencsétlenül járt Pándy Adorján körül.

Pándy György odakin a főispáni titkár szobájában tudta meg a történeteket. Míg a szavazás folyt, ő a magányos szobában Spitzer Gerzon ural alkudozott, hogy vegye meg a jövő évi buzatermését előre. A börzén az efféle játék, melyen meglehet gazdagodni; a gazda életében ellenben könnyelműség, mely a bukás örvényébe taszít. Pándy György már ott állott az örvény szélén, mikor a tereméből kitódultak az emberek és a szalmaszálhoz kapkodó földes ur meghalloita, hogy gazdag bátyja hirtelen összeroskadt és —

— Meghalt? kiáltá Pándy György.

— Nem. De haldoklik.

— Bátyám! Adorján! Édes jó Adorjánom!

Es rohant be a terembe, ott hagyva Spitzer Gerzon urat.

IV.

Pándy Adorjánt négy hétig nem lehetett a főorvos lakásáról hazaszállítani. Ez a négy hét szakadatlanul küzdelem volt a halállal.

Az élet végre diadalmaskodott. A főorvos megmentette Pándy Adorjánt. De micsoda élet volt az! A szélhűdés teljesen megbénította Pándyt. Sem járni sem beszélni nem tudott. Székben tolták és csak nagy ritkán tudott egy-egy szót nagy erőfeszítéssel kiejteni.

A mellett emlékező tehetsége néha egészen elhagyta. Csak minden második harmadik nap egy-két óráig tudott összefüggően, okosan, józanul beszélni. Azon-

kívül olyan volt, mint a kis gyermek, aki most tanul beszélni, s a mit tegnap a fejébe vertek, azt holnap elfelejti.

Szalacsai Zoltán, az új aljegyző, odaadó, önfeláldozó kitartással virasztott a beteg ágyánál s mikor a halálos veszedelemből kilábolt, gyöngéden szeretettel ápolta.

A hála őszinte munkája volt az, a mit a komoly, kevés szavu fiatal ember végzett.

A beteg másik ápolója Pándy György volt, a ki nejjével fölváltva egy percig se hagyta el Adorjánt.

Négy hét alatt végre annyira felgyógyult a beteg, — ha ugyan felgyógyulásnak lehet nevezni béna állapotát, — hogy kerekesszékéről a hintóba emelve hnzavihették őt a Pándy kastélyba.

Ettől a uaptól fogva a Pándy György és ezzel a Pándy kisasszonyok életében új korszak ált be.

(Folyt. köv.)

Debreczen sz. kir. város

világítási vállalata.

Még ez év folyamán egy kb. 150 m. területű szin és kb. 130 em. deszka kerítés állítandó fel a légszesz gyárban. Akik ezen munkálatot elnyerni óhajtják, sziveskedjenek zárt levélbeli ajánlatukat legkésőbb **f. november hó 27-én délig alólírott igazgatónál beadni**, kinél ez időn belül a kiviteli terv és előzetes költségvetés is megtekinthető.

Debreczen, 1902. Nov. 18.

Debreczen sz. kir. város világítási vállalata.

Debreczeni Jenő,
igazgató

Gyümölcsfák

legnemesebb fajokban, magas és törpe alanyba ojtva, **nagybányai gyümölcstelepemről.**

Körték

érés ideje: **Augusztus—Szeptember.** Erdélyi vajonez, Arabiszka, Vásárhelyi magoneza muskotály befőzésre. Vilmos körte, Margarit óriás vajonez: **November—Deczember.** Angeloni hercegnő bronz, Diel vajonez: **Deczember—Január.** Sigel téli vajonez, Clergió: **Január—Február.** Turnai vajonez, Zelenka virgulose, Nemes Kolmár: **Február—Márczius.** Pergamat esperes, Pergamat keretnek.

Almak

érés ideje: **November—Deczember.** Arany parmen, Bismark ananas renet: **Január—Február.** Sárga belfleur, Ristán peppin, Török Bálint Orleánsi renet: **Február—Márczius.** Kaszszeli renet, nemes Széresika.

Ringló-szilvák és magyar kajszin-baraczkok.

Árak nagyság szerint 1—2 koronáig.

Megrendeléseket átvesz **TÓTH GYULA** vaskereskedő czég vidékre előleg és utánvét mellett.

Uj női-divat üzlet.

Lovass és Ladányi selyem, vásznak és diszek nagy raktára,

Debreczen, Piacz-utca 7. szám, (Bika szaloda mellett.)

Tisztelettel tudatjuk a t. vevőközönséggel, hogy folyó hó 15-től

karácsonyi alkalmi vásárt (Occasiot)

rendezünk. Eladásra kerülnek a következő czikkek:

16 mosható tennis flanelek mtr.	16 krtól	Férfi ingek, Pique és batist elővel	95 krtól
Mosó bársonyok válogatott színekben mtr.	70 krtól	Cretonok, flonelek és barchetek.	16 krtól
120 cm. gyapju kelmék divatos színekben mtr.	40 krtól	Meleg alsó ingek és nadrágok	70 krtól
Divatos selymek, Blousokra	90 krtól	Francia fűzők uj kivitelben	90 krtól

30 rőfös vég vászon női fehéreneműkre 4 frtól feljebb. Ágy- és asztal-terítők, abroszok, paplanok, színes feketecloott és posztó szoknyák meghatározott olesó árért adatnak el.

Kérjük a t. vevőinket, hogy olesó árainkról meggyőződni sziveskedjenek, Tisztelettel

Lovass és Ladányi.

Külön felhívjuk t. vevőink figyelmét Zibeline Ecossais kelménkre, ami az általános izlést felülmulja 120 cm. széles, mtje 98 kr.

Rosenthal malomban egmnyilt az **OLAJMALOM.**

Készíti tökmagból, napraforgó repce és kenderből a

legjobb olajat.

Az őrlő malomban sima, szitált és pitle őrlést, tengeri és árpa darálást a legjutányosabb árban gyorsan elkészítve.

Olajmagvakat a legnagyobb napi árakon vásárlók. Tisztelettel

Rosenthal Daniel.

Kert berendezések, tervekészítés saját bokraimmal.

Alkalmi vétel!

Van szerencsém a virágkedvelő közönség szíves tudomására hozni, hogy az őszi idény bekövetkeztével szobai berendezésre szolgáló

élő disz-növényeimet

talalmazott raktárom miatt a legolcsóbb árban bocsátom áruba, mely alkalom megragadását melegen ajánlom a nagyérdemű közönség figyelmébe. Megjegyzem, hogy növényeim debreczeni vízzel vannak nevelve s így tartóság tekintetében minden máshonnan hozottat felülmulnak.

A vásár alkalmával növényeimet a városház előtti téren fogom árulni.

Kifogástalan minőségű

jácint és tulipán-hagymáim

megérkeztek.

Kertészeti telepem megtekintését kérem!

Kiváló tisztelettel

PACZELT JÁNOS

mag- és virágkereskedő.

Finom izlés! — Pontos kiszolgálás!

Fernolendit

A világon legjobb lábbeli fényesítő és fénycrém világos lábbeliknek mely kiváló szép fényt és tartósságot ad a bőrnek. Elhasznált pcesétes sárga vagy barna bőrnek a Lyosin egészen új fényt ad

Alapított 1832. Gyári raktár Bécs, I. Schnlerstrasse 21. Mindenütt kapható.

FLEISCHER és TARSA

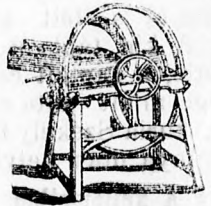
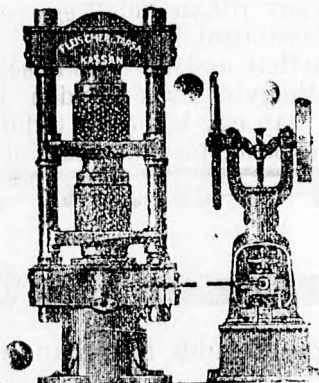
gépgyára

és

vasöntödéje

KASSÁN,

Vám-utca II. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek

a legujabb tapasztalatok szemmeltartásával czélszerűen s gondosan gyártott gépeit, nevezetesen:

Szecskaavágókat, kéz és járgányhajtásra. Répavágókat s tengeri morzsolókat. Olajsajtókat s olajmagpörkölöket. Olajmag zuzókat. Őrlő és daráló malmokat. Progress-tisztító-gépeket, lisztosztájozó hengereket. Teljes malom-berendezéseket. Továbbá mindennemű szivattyukat,

gőzgépeket és gőzkazánokat, szeszgyárberendezéseket stb.

Gyártmányaink állandó készletét tartjuk gyárunkban.

Bizományi raktár pedig:

SESZTINA LAJOS úrnál Debreczenben.

Gyártmányaink árjegyzékét kívánatra bérmentve küldjük.

Debreczen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.